

نام ایران
در جهان
می درخشد

اصلا مگر می‌شود یک جایی از جهان، حالا هر گوشه‌ای که شما فکرش را بکنید، از آسیا گرفته تا اروپا و آمریکا، مسابقه علمی راه بیفتد، سرشماری علمی باشد، خلاصه آمارگیری از موفق‌ترین‌ها باشد و پای ایرانی جماعت در میان نباشد؟ بی‌پرو برگرد در مهم‌ترین رویدادهای علمی همیشه پای یک ایرانی در میان است. البته این بار، نه یک نفر که حرف از دوازده ایرانی غیور در میان است. از آن خبر خوش‌تر اینکه نام دکتر حامد میرزایی، دانش‌آموخته دانشگاه علوم پزشکی مشهد، می‌درخشد.

قضیه چیست؟ ماجرا از این قرار است که گزارش سال ۲۰۲۲ یک مؤسسه بین‌المللی علمی به نام «کلاریویت آنالیتیکس» درباره «پژوهشگران پر استناد» جهان نشان می‌دهد که دوازده پژوهشگر وابسته به مؤسسه‌های ایرانی از «تأثیرگذارترین‌ها» در پیشرفت علوم

شناسایی شده‌اند.

وقتی برایتان بگویم پژوهشگر پر استناد یعنی چه، این خبر بهتر به دل‌تان می‌نشیند. مقاله‌های پر استناد آن‌هایی هستند که بیشترین میزان استناد را در زمینه‌های علمی می‌گیرند و در پایگاه «شاخص‌های اساسی علم» (ای‌اس‌آی) می‌آیند. پژوهشگران، بر پایه‌شمار مقاله‌های پر استنادشان رتبه‌بندی می‌شوند و آن‌هایی که در یک درصد نخست جای گرفته‌اند، به عنوان پژوهشگر پر استناد معرفی می‌شوند. اما بانه اش را بگویم، یعنی هر جای دنیا هر پژوهشی که انجام شده، مقاله‌ها و پژوهش‌های این دوازده ایرانی یکی از منابع و رفرنس‌هایشان بوده‌است. آن‌هایی که سرشان در پژوهش و مطالعه است، قدر و قیمت این خبر را بیشتر می‌دانند.

ذخایر خونی استان در وضعیت قرمز

در راستای تامین ذخایر خونی به پویش «نذر خون فاطمی» و پویش «اهدای خون به نیت یک شهید» پیوندید

گزارش
روز

نغمه‌نگار
کتیم خاوری

مردم هرگاه احساس کرده‌اند که برای نجات جان هم‌نوعشان می‌توانند قدمی بردارند، کم‌نگذاشته‌اند. نمونه‌ای و حاضرش همین حادثه تروریستی شاهچراغ شیراز که در پی آن جمعی از عزیزانمان به شهادت رسیدند و جمعی هم مجروح شدند. درست همان دقایق اول حادثه خبر کمیبود ذخایر خونی برای درمان حادثه‌دیدگان منتشر شد و بلافاصله مردم به خط شدند و صف عریض و طویلی را شکل دادند تا خونی‌شان را برای نجات جان هم‌وطنشان بدهند. دیروز سازمان انتقال خون پیامی به تحریریه روزنامه شهرار ارسال کرد که نشان می‌داد ذخایر خونی استانمان در وضعیت هشدار است. پای جان مردم در میان است و از طرفی هم شهروندان بی‌اطلاع هستند. برای تهیه گزارش میدانی راهی یکی از پایگاه‌های انتقال خون شدیم و خرده‌روایت‌هایی از همشهری‌هایمان که پای کار ثابت اهدای خون هستند، نوشتیم. سازمان انتقال خون استان پویش «نذر خون فاطمی، برای دعوت از خانم‌ها و پویش «اهدای خون به نیت یک شهید، را ایجاد کرده‌اند تا به‌زودی با همت مردم خون‌گرم‌مان مشکل را حل کنند.

جمع شدند
در بیمارستان

بسیار جند

تابه هم خدمتی‌شان خون اهدا

کنند. خودش شرح می‌دهد: «بیش‌سال‌م

بود تقریباً سی و چند سال پیش. یکی از بچه‌ها عمل

جراحی داشت. چند نفری داوطلب شدیم که برایش خون بدهیم.

بعد از خدمت سه، چهار سالی اهدای خون را فراموش کردم اما بعد دوباره پی ماجرا را گرفتم. بعد از آن در مشهد زندگی می‌کردم

و هر سال یکی دوبار می‌آمدم،

از پزشکان شنیده که این خون دادن مداوم سبب می‌شود

که خون‌سازی در بدن بالا برود و از گرفتگی عروق پیشگیری کند

و همین حسن از نگاه او برای اهدای خون کافی است. وی ادامه می‌دهد: چند نفر از دوستانم را هم تشویق کردم که خون بدهند.

چند سالی باهم می‌آمدم خون اهدا می‌کردیم. خیلی‌ها را تشویق کردم به‌ویژه آن‌ها که می‌گفتند غلظت خون داریم. الان برادر بزرگم

هم پای ثابت اهدای خون است.

مهم این است که بعد از اهدای خون حالش خوب است و این را با تمام وجودش درک می‌کند: «این قدر خون داده‌ام که برایم عادی شده

است. وقتی بدون خوردن صبحانه می‌آیم هم برایم مشکلی نیست.

مدتی که یادم می‌رود بیایم، احساس سنگینی و خواب‌الودگی

افزایش اهدا کنندگان خون نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته

او هم مانند بسیاری دیگر هنگام نیاز با اهدای خون آشنا شده‌است. سال ۶۴ در بحبوحه جنگ وقتی که هجده‌سالش بود و پدرش در بیمارستان «آبان ماه آن سال پدرم بستری شد و نیاز به خون داشت. آن موقع بستگان فرد بیمار در بیمارستان جمع می‌شدند و خون می‌دادند. شروع اهدای خون من همان شد. هر سال می‌آمدم برای اهدای خون. اما از دهه ۸۰ به بعد چهار نوبت در سال آمدم. تا آن زمان تعداد دفعات اهدای من سی مرتبه بود.»

بخش اهدای پلاکت و پلاسما شبیه اهدای خون چهار بار در سال نیست. می‌شود در سال ۲۴ نوبت پلاکت اهدا کرد. از آن زمان به بعد تعداد اهدای پلاکت آقای آرمان فر ۱۰۱ بار شده است. خودش در این باره ادامه می‌دهد: از هر پنج تا هشت نفری که خون اهدا می‌کنند یک واحد پلاکت گرفته می‌شود که به‌درد بیماری می‌خورد اما وقتی یک نفر فقط پلاکت اهدا می‌کند برای یک نفر مفید است.

همه این‌ها را توفیقی می‌داند که خداوند در اختیارش گذاشته حتی فرصتی که برای زنده ماندن به‌او داده‌شده است. خاطره‌اش را این گونه تعریف می‌کند: مدتی پیش در زمان استراحت کشیک حرم احساس کردم نیمی از صورتم دچار سوزش و بی‌حس شد. ناگهان از خواب بیدار شدم و حس کردم فشارخونم بالا رفته‌است نمی‌دانستم چه کنم. در آن لحظات تنها چیزی که از رو کردم این بود که به‌امام رضا^(ع) گفتم یا امام هشتم^(ع). ۱۰ سال دیگر به‌من فرصت بده من یک مأموریت نیمه تمام دارم. بعد از آن برای رفتن آمده‌ام.

میان خنده‌اش دلیل آن ۱۰ سال را این گونه توضیح می‌دهد: افراد عادی می‌توانند تا شصت سالگی خون اهدا کنند اما اهداکننده مستمر تا شصت و پنج سالگی فرصت دارد. منظورم همان سن ۶۵ سال بود که دلم می‌خواهد تا همان موقع زنده بمانم و خون بدهم. دعا کنید خدا این توفیق را از من نگیرد.

آمدن و رفتن‌هایش به پایگاه انتقال خون در زمانی که کارمند بود هم یک بار برایش دردسر درست کرد: «من در همه دوران خدمتم ابتدای صبح برای اهدای خون می‌آمدم و مرخصی ساعتی می‌گرفتم چون زمان زیادی نیاز نداشت اما از وقتی پلاکت اهدا می‌کنم کمی بیشتر طول می‌کشید. سال ۹۸ رئیس‌م که اطلاعی از کارم نداشت مرا برای این مرخصی ساعتی ابتدای صبح توبیخ کرد. این خاطره هم برایم باقی مانده‌است.»

شاید به‌عنوان کسی که اهداکننده مستمر بوده است بیش از هرکسی بتواند مردم را به این امر خیر توصیه کند: «از مردم می‌خواهم که از اهدای خون نترسند. هیچ مشکلی برایشان پیش نمی‌آید.

ذخایر خونی استان در مرز هشدار

اوضاع‌شان چندان خوب نیست. کم‌مانده‌که ذخیره استان به مرز هشدار برسد. یعنی خون‌های اهدایی از حد استاندارد پایین آمده و رفته‌اند سراغ ذخیره. همانی که باید بماند برای شرایط اضطرار. دکتر محمد شریف‌الحسینی، سرپرست واحد جذب و نگهداری اهداکنندگان انتقال خون استان از دلیل کاهش مراجعان و همچنین پویش‌های حضور مردمی «نذر فاطمی» و «به نیت یک شهید» می‌گوید: از شنبه هفته گذشته که بارش برف داشتیم و موج سرما وارد شهر شد میزان مراجعه اهداکنندگان به شدت کاهش یافت. در حالت عادی باید روزی ۶۵۰ تا ۷۰۰ مراجعه در استان داشته باشیم که از این تعداد بیش از ۵۰۰ واحد خون بگیریم چون ۲۵ درصد مراجعان برگشت داده می‌شوند. اما اگر روزی ۵۰۰ واحد خون بگیریم نمی‌توانیم پاسخگوی ۱۲ مرکز درمانی تحت پوششمان در استان باشیم.

وی ادامه می‌دهد: وقتی اهدای خون کمتر از ۶۶۰ به‌جای ۵۵۰ واحد باشد، باعث می‌شود به سراغ ذخایر برویم. درحالی‌که ذخیره استراتژیک هر استانی باید در حالت ایده‌آل بین ۱۲ تا ۱۸ روز و میانگین ۱۰ روز ذخیره داشته باشد. استان پهن‌آور ما نیاز به ذخیره ۱۰ روزه دارد ولی اکنون به هشت روز رسیده ایم.

کمیود خون و پیوستن به پویش نذر فاطمی و یک شهید

سرپرست واحد جذب و نگهداری اهداکنندگان انتقال خون استان با اشاره به حضور اندک بانوان برای اهدای خون یادآور می‌شود: در کشور ما متوسط حضور بانوان به دلیل تصورات منفی ۴/۵ و در استان ۵/۴ درصد است و سهم بقیه اهدای خون به‌عهده مردان است. درحالی‌که زنان بیشترین مصرف‌کننده ذخایر خونی هستند. از بانوان خواستیم در پویش نذر فاطمی که از هفته آذر آغاز شده و تا شش دی‌ماه و شهادت حضرت فاطمه زهرا^(س) ادامه دارد، شرکت کرده و خون خود را به هم‌وطنانشان اهدا کنند. دکتر محمد شریف‌الحسینی درباره تصور اشتباه کم‌خون بودن در نگاه بانوان، می‌گوید: در صورتی که خانمی برای اهدای خون مراجعه کند و به‌کم‌خونی مبتلا باشد خونی از وی گرفته نشده و در عین حال تحت درمان دارویی رایگان سازمان قرار خواهد گرفت پس نشتن در خانه و ادامه بیماری مؤثر نخواهد بود.

وی همچنین اشاره دیگری به پویش به نیت شهید کرده و ادامه می‌دهد: در روزهای سرد افراد عادی کمتر از خانه خارج می‌شوند، ولی مصرف خون در بیمارستان‌ها همانند روزهای قبل است. پویش دیگر اهدای خون به نیت یک شهید است. قرار است برای همان‌ها که روزی جان خود را برای کشور گذاشتند ۱۰ دقیقه وقت بگذاریم و ۴۵۰ سی‌سی خون اهدا کنیم. این کمترین کمک ما برای نجات جان دیگری است. آن هم خونی که چه اهدا کنیم چه نکنیم پس از مدت مشخصی همچون سه ماه از بین رفته و بدن خون جدید را خواهد ساخت.